

امامی که مددکار تهی‌دستان و مستمندان بود/ مناجات‌های امام سجاد(ع)

گروهی از اهل مدینه از غذایی که شبانه به دستشان می‌رسید ارتزاق می‌کردند، اما آورنده غذا را نمی‌شناختند. پس از شهادت امام دریافتند که آنکه هر شب غذا می‌آورده امام سجاد بوده است.

گروهی از اهل مدینه از غذایی که شبانه به دستشان می‌رسید ارتزاق می‌کردند، اما آورنده غذا را نمی‌شناختند. پس از شهادت امام دریافتند که آنکه هر شب غذا می‌آورده امام سجاد بوده است.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه-علی کریمی: برخی افراد که در میان آنان از افراد محب و پیروی حضرت سجاد هم کم دیده نمیشوند از امام چهارم شیعیان یعنی حضرت زین العابدین علیه السلام بغیر از تنی رنجور و بیمار که دچار ضعف جسم و پیری رنگ صورت است چیزی نمی‌دانند که این خود بهانه‌ای در دست دشمنان معاند اهل بیت عصمت و طهارت است، اکنون این نوشتار به مقتضای ظرفیت خود در پی این است که با بحثی دقیق و علمی پرده از این ماجرا برداشته و اثبات نماید که اقدامات و خدمات امام سجاد علیه السلام دراصل هیچ تفاوتی با نهضت عاشورای امام حسین بن علی علیهما السلام ندارد لکن هرکدام در شرایط و اوصاف زمان و دوران خود!

با مطالعه‌ی موشکافانه و تحلیل گرایانه تواریخ اسلامی در می‌یابیم که امام علی بن الحسین علیه السلام با انجام اقدامات و اعمالی که هم از حساسیت و دید حکومت فاسق و ظالم برخوردار نباشد و هم محیی و نجات‌بخش و هدایت‌کننده‌ی امت اسلام و شیعیان و مذهب حقه‌ی تشیع باشد در حقیقت نهضتی پویا و درحال شریان و جریان را سازماندهی و مدیریت نمودند. برخی از این اقدامات عبارت‌اند از:

الف-مبارزه با حکومت ظالم از راه پند و اندرز و نصیحت

برای نمونه امام سجاد علیه السلام به گواه تاریخ در طی صحبت‌هایی در هر روز جمعه در مسجد پیامبر صلی الله علیه و آله با مواعظ و اندرز‌هایی همگان را به تقوا، دین‌داری و احیای بیداری‌ای اسلامی لکن در لفافه دعوت می‌نمودند. سخنانی که در آن امام علیه السلام از حساب و کتاب قیامت، دین خدا، قرآن، نبوت و نکته‌ی کلیدی سخنانشان «امامت و ولایت» یاد می‌نمایند. (1)

و یا مواعظ مفصلی که به ابوحمزه ثمالی که از یاران نزدیک و مقربان امام است نقل نموده‌اند. که بازهم در این سخنان ثقل کلام بر «امامت و ولایت» است. (2)

ب-مبارزه امام سجاد علیه السلام از راه ادعیه و مناجات

از مجموعه دعا‌های امام زین العابدین علیه السلام کتاب مشهور «صحیفه‌ی سجادیه» است که از دیرباز اندیشوران آن را تحت عناوینی چون «اخت القرآن» و «زبور آل محمد» یاد نموده‌اند. (3)

صحیفه‌ی سجادیه تنها عرض دعا و مناجات و راز و نیاز با خدای متعال نیست بلکه در موارد کثیره‌ای دارای ابعاد اجتماعی فرهنگی عقیدتی و سیاسی می‌باشد که بعنوان مثال از مساله امامت و ولایت که اصلی‌ترین بحث اسلام است به کرات یاد نموده‌اند. شاهد مثال اینکه امام در ادعیه‌ای چون:

دعای مکارم الاخلاق دعای بیستم، در دعایی که امام روز عید قربان و روز جمعه می‌خواندند و همچنین در دعای عرفه به آنچه گفته شد اشاره‌هایی صریح نموده‌اند. (4)

ج-مبارزه از راه نشر احکام و آثار تربیتی و اخلاقی

شاهد براین مدعا کتاب شریف «رساله‌ی حقوق» امام زین العابدین است که 51 حق مسلم در رابطه با ارتباط انسان با خود خدا و دیگران را شرح و بسط می‌دهد.

شیخ مفید در این زمینه می نویسد : «فقهای اهل تسنن بقدری علوم از او نقل کرده اند که بشمارش نمی گنجد و موعظ و دعاها و فضایل قرآن و حلال و حرام به حدی از آن حضرت نقل شده است که در میان دانشمندان مشهور است و شرح آن سخن را به درازا می کشاند . » (5)

د- مبارزه از طریق آزاد نمودن برده

امام در واقع با این حرکت یک کانون تربیتی تشکیل داده بود و با خرید بندگان و تعلیم و تربیت آنان در طول مدتی که در اختیار امام علیه السلام بودند و بعد آزاد نمودن آنها طیفی جدید از جامعه آن زمان را تشکیل می دادند . (6)

علی بن طاووس ضمن اعمال ماه رمضان می نویسد : « علی بن الحسین شب آخر ماه مبارک بیست برده با اندک تفاوتی بیشتر یا کمتر را آزاد می نمود . (7)

ر- مبارزه از طریق اقدام به خدمات اجتماعی

کمک ها و اقدامات اجتماعی امام سجاد علیه السلام همواره چه در دوران پر آشوب واقعه ی حرّه و چه در ایام آرامش مدینه کمک حال و مددکار تهیدستان و بینوایان و مستمندان بود .

تا آنجا که منقول است : گروهی از اهل مدینه از غذایی که شبانه بدستشان می رسید ارتزاق می نمودند ، اما از آورنده غذا اطلاعی نداشته اورا نمی شناختند ، پس از شهادت علی بن الحسین دریافتند آنکه هرشب غذا می آورده علی بن الحسین بوده است . (8)

منابع :

- 1-الروضة من الکافی / دار الکتب الاسلامیه ص 72
- 2-تحف العقول / منشور جماعه المدرسین فی الحوزه العلمیه ص 15
- 3-الذریعه فی تصانیف الشیعه / دار الاضواء بیروت ج 15 ص 18 معالم العلماء / چاپ حیدریه نجف ص 125
- 4-سیره پیشوایان ص 269
- 5-الارشاد / مکتبه ی بصیرتی قم ص 260
- 6-سید الاهل / تهران / ص 55
- 7-اقبال الاعمال / دار الکتب الاسلامیه تهران ص 261
- 8-نور الابصار فی مناقب آل بیت النبی المختار / قاهره ص 140